

agro

magazín

POLE · STÁJE · TECHNIKA

ročník 11 /
číslo 11 /
rok 2010 /

Rostlinná výroba

Živočišná výroba

Technika

NOVINKY

Ing. Přemysl Štranc, Ph.D., přítomným vše o pěstování sóji podrobně vysvětlil.

Úspěšné polní dny o sóje

Sója luštinatá se v minulosti v České republice pěstovala v určitých vlnách. S nástupem nových odrůd zhruba před deseti lety se o tuto plodinu začali naši pěstitelé více zajímat, a tak od roku 1999 její plochy postupně narůstaly až do roku 2006. Poté se výměra sóji díky vysokým výkupním cenám obilovin opět začala snižovat, ale od loňského roku opět začala stoupat (viz. graf).

Letos naši pěstitelé podle oficiálních statistických údajů vyseli sóju na téměř devíti a půl tisících hektarech, což představuje podstatný nárůst v porovnání s loňskem, kdy zaujímala plochu něco málo nad šesti tisíci hektary.

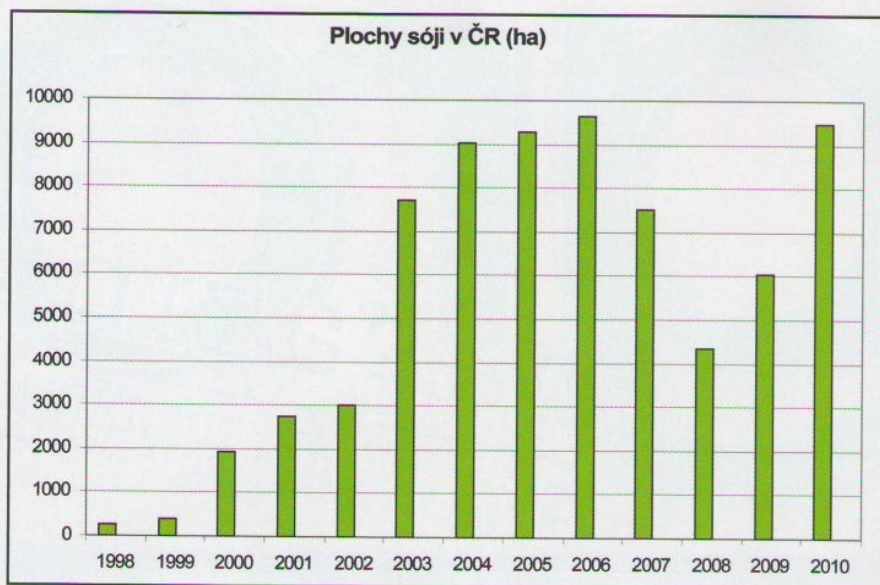
Podle tradice

Stalo se již tradicí, že koncem srpna probíhají polní dny zaměřené na pěstování sóji. Stejně jako v minulých letech i v letošním roce semináře na-

zvané Sója 2010 uspořádal ing. Přemysl Štranc, Ph. D., z České zemědělské univerzity v Praze.

Polní dny se konaly na třech lokalitách České republiky – ve Skaličce na Přerovsku, v Humburkách v okrese Hradec Králové a ve Studeněvsi na Kladensku.

Rozsáhlé poloprovozní pokusy se sójou luštinatou si celkem na všech stanovištích přišlo prohlédnout přes 120 pěstitelů a zemědělských odborníků. Kromě odrůdových poku-

Zdroj: ČSÚ

sů s jedenácti odrůdami sóji o různé ranosti si přítomní mohli ověřit také účinnost devíti herbicidních kombinací a tří ošetření růstovými stimulatory.

Podnikům se vyplácí

Na každém semináři hostitelské zemědělské podniky představili jejich zástupci. Hlavní agronom Agropodniku Humburky, a. s., Miroslav Kvasnička uvedl, že sóju letos zaseli po zaorané řepce. V podniku pěstují sóju na osivo i jako merkantil.

Sóju považují za velmi vhodnou předplodinu do osevního postupu. Po extrudaci ji přidávají do smě-

si pro dojnice. Loni však měli sóju podstatně lepší než letos. V letošním roce očekávají výnosy kolem 2,2 t/ha.

Ing. Josef Sochor, hlavní agronom a zároveň majitel hospodářství ve Studeněvsi, řekl, že pro něj sója představuje přínosnou plodinu. Dlouhodobě po sóje dosahuje zhruba o jednu tunu vyšších výnosů u pšenice v porovnání s jinými předplodinami. Nadto má sója jako předplodina kladný vliv na kvalitu pšenice, vždy se dosahuje potravinářské jakosti.

Na lokalitě Studeněves vypadaly pokusy velmi dobře, jak se mohli účastníci polního dne přesvědčit. Ing. Sochor se v době konání pol-

Tab. Ověřované herbicidy a stimulatory růstu

Var	Přípravek	Dávka
1.	Afalon 45 SC + Guardian Safe Max preemergentně	1,5 + 2,0 l/ha
2.	Afalon 45 SC + Command 36 CS preemergentně	2,0 + 0,15 l/ha
3.	Místral + Pendigan 330 EC preemergentně	0,4 kg/ha + 3,0 l/ha
4.	Successor 600 + Afalon 45 SC preemergentně	1,5 + 1,5 l/ha
5.	Successor 600 + Sumimax preemergentně	1,5 l/ha + 0,1kg/ha
6.	Sumimax + Dual Gold 960 EC preemergentně	0,1 kg/ha + 1,2 l/ha
7.	Nirvana preemergentně	3,0 l/ha
8.	Stomp 400 SC + Outlook preemergentně	3,0 + 1,0 l/ha
9.	Bandur preemergentně	4,0 l/ha
10.	Kontrola – bez herbicidního ošetření	
	Stomp 400 SC + Outlook preemergentně	3,0 + 1,0 l/ha
11.	Lignohumát Max postemergentně (fáze 1. až 3. trojlístku)	0,4 l/ha
	Stomp 400 SC + Outlook preemergentně	3,0 + 1,0 l/ha
12.	Lexin postemergentně (fáze 1. až 3. trojlístku)	0,25 l/ha
	Stomp 400 SC + Outlook preemergentně	3,0 + 1,0 l/ha
13.	Brassinosteroid postemergentně (fáze 1. až 3. trojlístku)	cca 20 mg/ha

Nad bramborovými lupínky

Polní dny v Choustníku na Táborsku zaměřené na pěstování brambor pro výrobu lupínků patří k těm tradičním. V polovině srpna zde uspořádaly společnosti Intersnack a. s., Choustník, ZOD Podhradí Choustník a Bayer CropScience „6. chips bramborářský den“. Akce přilákala zhruba sedm desítek zájemců nejen z řad pěstitelů brambor.

Účastníky přivítal specialista na pěstování brambor společnosti Intersnack ing. Václav Jechoutek, který celým polním dnem provázel a po skončení přednášek v sále zúčastněné seznámil na poli s odrůdou Lady Claire vhodnou na výrobu chipsů.

Program polního dne spojený s ochutnávkou mnoha druhů bramborových lupínků byl opravdu velmi pestrý. Přítomní měli mimo jiné možnost načerpat informace nejen o odrůdách vhodných na výrobu chipsů, ale také o situaci v uznávané množitelských porostů brambor, o osvědčených i nových přípravcích na ochranu rostlin nebo o moderních strojích určených pro sázení a sklizeň brambor.

Důraz na kvalitu

V úvodu semináře ing. Jechoutek představil firmu Intersnack a. s., Choustník. Ve svém vystoupení zdůraznil, že při výrobě chipsů vždy na prvním místě zůstává kvalita výchozí suroviny. Podle jeho slov sice podíl nekvalitních brambor klesá, ale stále je co zlepšovat.

Kvalitní surovina pochopitelně patří k prvořadým požadavkům výroby kvalitních lupínků. Neustále však vyvstávají problémy při skladování i zpracování brambor. V letošním roce bude obtížné dosáhnout vysoké kvality, především kvůli plísni bramboru.

Pěstitelé by měli mít na paměti, že základem získání kvalitních brambor pro výrobu chipsů je šetrná sklizeň a manipulace při skladování. Mechanické poškození hlíz je třeba omezit na minimum. Nežádoucí je větší výskyt kamenů nebo písku mezi brambory.

Správný výběr odrůdy

Jak všichni víme, letošní rok nebyl pro zemědělce vůbec jednoduchý. Pěstitelům brambor opět nepřál průběh počasí od začátku vegetace až do konce. Potíže nastaly už při sázení. V ZOD Podhradí Choustník kvůli vysoké hladině podzemní vody sázeli v rozmezí 21. dubna až 24. května. Obecně letošní rok charakterizovaly prudké teplotní i srážkové výkyvy, a to bramborům stejně jako dalším plodinám nesvědčilo.

Ne všechny odrůdy jsou vhodné na výrobu chipsů. V současnosti se pro bramborové lupínky nejvíce uplatňuje Saturna, která pro výrobce chipsů představuje jistotu. K jejím kladným vlastnostem mimo jiné patří to, že dosahuje stabilního obsahu škrobu i požadované barvy a odolává plísni.

Naděje do budoucnosti představuje odrůda Lady Claire s kvalitními hlízami a jistou barvou. Z dalších odrůd se při výrobě bramborových lupínků mohou uplatnit například Marlen, Courage, Mustang, Karlena, Sinora, Liva a další.

Účastníci semináře si prohlédli pěkný porost odrůdy Lady Claire.

ního dne 19. srpna domníval, že by sója mohla dosáhnout výnosu mezi dvěma až dvěma a půl tunami na hektar.

Poloprovozní pokusy

V poloprovozu mohli účastníci polních dnů na všech třech stanovištích porovnávat devět odrůd s odlišnou raností a na stanovišti ve Studeněvsi i další dvě odrůdy. V pokusech byly kromě odrůd zařazeny také různé pesticidní kombinace a růstové stimulatory. Seznam ověřovaných přípravků je uveden v *tabulce*.

Na všech stanovištích bylo dobře patrné, že všechny herbicidy použité v pokusech dobře potlačovaly plevele. Kontrolní neošetřená varianta byla velmi silně zaplevelená.

Růstové stimulatory rostlinám pomohly.

Podle slov ing. Štrance sice některé herbicidní kombinace rostliny sóji mírně poškodily, ale v době konání polního dne byly porosty velmi pěkné. Ing. Štranc připomněl, že mnohem více než herbicidy sóje škodí plevele.

Všechny použité růstové stimulatory příznivě působily na rostliny. Ošetřené porosty byly na první pohled patrně mnohem zelenější a bujnějšími v porovnání s okolními porosty. Výsledky měření kladný vliv stimulatorů na rostliny potvrdily.

Porovnávané odrůdy

K dlouhodobě nejlepším odrůdám v pokusech patří velmi raný

Merlin, který má vyšší nasazení spodních lusků na rostlině. V loňském roce na stanovišti v Humburkách poskytla nejvyšší výnos velmi raná odrůda Lissabon.

Velmi raná až raná odrůda Cordoba na počátku vegetace rychle roste, dosahuje středního až vyššího vzrůstu a středně větví. Rovnoměrně nasazené lusky v celém profilu má velmi raná plastická odrůda London s bílými květy.

Středně raná odrůda Essor se hodí spíše do teplejších lokalit a letos v pokusech vypadá velmi slibně. Nejpozdnější odrůdou z porovnávaného sortimentu je Kent, který má protáhlé kopinaté listy a vykazuje vysokou odolnost k poléhání.

Novinky v pokusech

V letošním roce pokusy obohatilo pět nových odrůd. Nejranější novou odrůdou porovnávanou v pokusech je Annushka pocházející z ukrajinského šlechtění. Jedná se o odrůdu s kopinatými listy vhodnou i do vyšších poloh a pro pozdní výsevy.

Další novinku z ukrajinské proveniencie představuje velmi raná odrůda Anastasia. Tuto odrůdu charakterizují silně ochmýřené a kopinaté listy. Jedná se o materiál středního až vyššího vzrůstu s odolností k poléhání.

Velmi raná až raná odrůda Capnor představuje další novinku v pokusech. Jde se o silně větvící materiál středního vzrůstu dosahující vyšší hmotnosti tisíce semen. Uvedená odrůda by mohla podle názoru ing. Štrance mít podobné vlastnosti jako osvědčená Cordoba.

Prvním rokem je v pokusech také středně raná odrůda Sevilla, která na všech pokusných lokalitách vypadá velmi nadějně. Jedná se o odrůdu s vysokou odolností k poléhání vhodnou spíše do teplejších lokalit.

Řadu novinek rozšířila i středně raná odrůda Sribna Ruta disponující bílými květy a velkou listovou plochou. Tato odrůda středního vzrůstu vykazuje odolnost proti poléhání. Uplatnění najde především v teplejších oblastech.

text a foto: Hana Honsová